

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14

"Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"

วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

การศึกษาปฐมวัยสู่มาตรฐานการศึกษาสถานพัฒนาเด็กเล็กแห่งชาติ
Early childhood education towards National Standard for Early Childhood Care,
Development and Education Thailand

สุกัญญา จันทร์ภิรมย์

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

E-Mail: s63561802010@ssru.ac.th

บทคัดย่อ

บทความนี้เป็นการนำเสนอการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ระดับการศึกษาปฐมวัย โดยคำนึงถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอความเป็นมา รายละเอียดตาม “มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ” และรายละเอียดตาม “ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ” ซึ่งนำเสนอหลักการ แนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแห่งชาติในปัจจุบัน นำเสนอความรู้และความเข้าใจในการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยให้สมบูรณ์และลึกซึ้ง ซึ่งจะทำให้ผู้อ่านได้สารสนเทศด้านแนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐานและระบบการศึกษาปฐมวัยที่ส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาให้ได้ตรงตามมาตรฐานการศึกษาสถานพัฒนาเด็กเล็กแห่งชาติ ซึ่งการจัดการศึกษาตามมาตรฐานดังกล่าวนี้ต้องคำนึงถึง คุณภาพการศึกษาทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านที่ 1 การบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้านที่ 2 ครู/ผู้ดูแลเด็ก ให้การดูแล จัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้านที่ 3 คุณภาพของเด็กปฐมวัย ทั้ง 3 ด้านนี้เป็นข้อมูลพื้นฐานเพื่อการขับเคลื่อนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสู่สถานศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาสถานพัฒนาเด็กเล็กแห่งชาติ

คำหลัก : มาตรฐานการศึกษาปฐมวัย,การมีส่วนร่วม, เด็กปฐมวัย

Abstract

This article presents a literature review on early childhood educational standards of child development centers. The review focus on factors affecting the inclusive management of child development centers. The objective is to present the background according to National Early Childhood Development Center Standard and the announcement of the Ministry of Education on the adoption of educational standards at the early childhood level, the primary level and the primary education of special education center which presenting the principle concepts of current national child development center standards and offering

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14
 "Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"
 วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

knowledge and understanding of the factors that affect early childhood education standards to complete and profound. This gives readers the information and ideas about the early childhood educational system that affect educational management following the National Child Development Center education standards. This educational management must take into account the quality of education in all 3 areas (the management of early childhood development centers, teachers/caregivers providing care and learning experiences for early childhood development and the quality of the early childhood children). These are the basic information for driving the Child Development Center to a quality educational institution according to the National Child Development Institute Education Standard.

Keywords: Early Childhood Education, Participation, Early Childhood student

บทนำ

ปฐมวัยเป็นวัยเริ่มต้นของชีวิตและพัฒนาการในทุกด้าน เป็นช่วงวัยที่พัฒนาการทางด้านต่างๆ เป็นไปอย่างรวดเร็วที่สุดและเป็นฐานรากที่สำคัญสำหรับพัฒนาการในช่วงวัยต่อไป เด็กในวัยนี้จึงเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งของประเทศ เด็กปฐมวัยที่ได้รับการดูแลอย่างเหมาะสมตามช่วงวัย จะสามารถเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีมีคุณภาพและจะเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติต่อไปในอนาคต ดังคำกล่าว ของ ศ.ดร. เจมส์ เจ เอกแมน นักเศรษฐศาสตร์รางวัลโนเบล ปี พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่ว่า “การลงทุนพัฒนาเด็กปฐมวัย เป็นการลงทุนที่คุ้มค่าให้ผลตอบแทนแก่สังคมที่ดีที่สุดในระยะยาว” ซึ่งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในปัจจุบันได้รับการถ่ายโอนจากกรมพัฒนาชุมชนให้เข้ามาอยู่ในความปกครองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอดีตศูนย์พัฒนาเด็กเล็กถูกมองว่าเป็นเพียงศูนย์รับเลี้ยงเด็กก่อนเกณฑ์เท่านั้นไม่มีการจัดการเรียนการสอนและไม่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆเท่าที่ควรแม้ในปัจจุบันศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะได้รับการถ่ายโอนให้เข้ามาอยู่ในความดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเมื่อปี พ.ศ.2545 และยังถือว่าเป็นสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติปีพุทธศักราช 2542 มาตรา 18 และมาตรา 4 อีกด้วย แต่ก็ยังมีความแตกต่างจากสถานศึกษาทั่วไปทั้งในด้านโครงสร้างการบริหาร ด้านการบริหารจัดการ ด้านวิชาการ กิจกรรมตามหลักสูตร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติถือเป็นมาตรฐานขั้นต้นที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาเด็กของประเทศ และเป็นมาตรฐานเชิงคุณภาพเพื่อใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานและจัดบริการให้เด็กปฐมวัยตั้งนั้นการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนั้นจะเป็นการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นสถานศึกษาปฐมวัยแห่งแรกที่มีคุณภาพและมาตรฐาน

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14

"Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"

วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

หลักการของมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

เนื้อหา

“มาตรฐาน” เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะของคุณภาพที่พึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา มาตรฐานถูกกำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นหลักเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพทางการศึกษา มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ เป็นมาตรฐานกลางของประเทศใช้แทนมาตรฐานศูนย์เด็กเล็ก แห่งชาติ(ซึ่งเป็นมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๔) เพื่อให้ทุกหน่วยงานและสถานพัฒนา เด็กปฐมวัย ทั้งภาครัฐและเอกชนทั่วประเทศ ใช้เป็นแนวทางในการประเมินผลการดำเนินงานและยกระดับ คุณภาพ รวมถึงใช้เป็นเครื่องมือประกันคุณภาพ ภายใน เพื่อรองรับการตรวจประเมินจากต้นสังกัด และ ภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

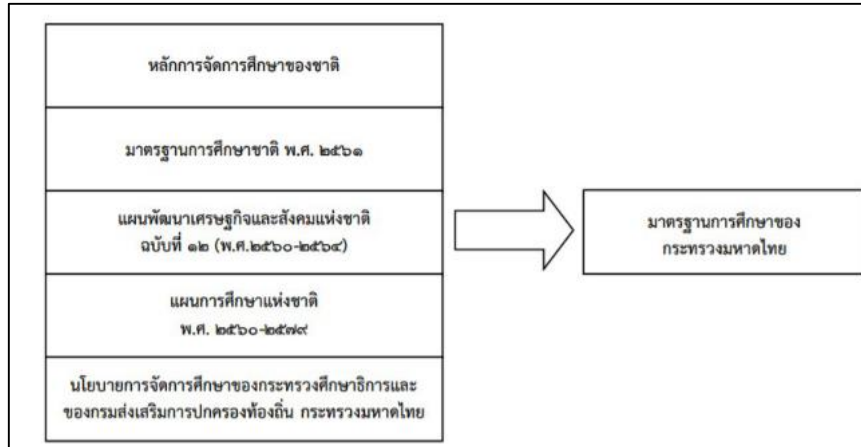
มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ เป็นมาตรฐานกลางของประเทศใช้แทนมาตรฐานศูนย์เด็กเล็ก แห่งชาติ(ซึ่งเป็นมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๔) เพื่อให้ทุกหน่วยงานและสถานพัฒนา เด็กปฐมวัย ทั้งภาครัฐและเอกชนทั่วประเทศ ใช้เป็นแนวทางในการประเมินผลการดำเนินงานและยกระดับ คุณภาพ รวมถึงใช้เป็นเครื่องมือประกันคุณภาพภายใน เพื่อรองรับการตรวจประเมินจากต้นสังกัด และ ภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) โดยในการจัดทำมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาร่วมดำเนินการ ได้แก่ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรุงเทพมหานคร สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมิน คุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) นอกจากนี้ผลการวิจัยของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของ มนุษย์ และ มาตรฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น มาตรฐานคุณภาพของอาเซียน มาตรฐานความปลอดภัย คู่มือเฝ้าระวัง คัดกรองและส่งเสริมพัฒนาการ DSPM เป็นต้น นำมาใช้ประกอบในการจัดทำมาตรฐานสถานพัฒนาเด็ก ปฐมวัย แห่งชาติด้วย มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติถือเป็นมาตรฐานขั้นต้นที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาเด็ก ของ ประเทศ และเป็นมาตรฐานเชิงคุณภาพเพื่อใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานและจัดบริการให้เด็กปฐมวัยได้มี โอกาสเริ่มต้นชีวิตอย่างมีคุณภาพและเท่าเทียมกัน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ เป็นการเพิ่มคุณภาพทรัพยากร มนุษย์ ที่สำคัญที่สุดในการนำประเทศไทยสู่ความเจริญก้าวหน้า มั่นคง ยั่งยืน ท่ามกลางความท้าทายของโลก ใน ศตวรรษที่ ๒๑ นอกจากนี้มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติเป็นเครื่องมือในการประเมินคุณภาพ ของการดำเนินงานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกสังกัด ที่ดูแลเด็กในเวลากลางวัน ช่วงอายุตั้งแต่แรกเกิดถึงอายุ ๖ ปีบริบูรณ์ หรือ ก่อนเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ซึ่งใช้ได้กับทุกบริบท โดยได้มีการเทียบเคียงกับ มาตรฐานของทุกหน่วยงานที่มีอยู่แล้วร่วมกับมาตรฐานคุณภาพของภูมิภาคอาเซียนฯ ทั้งนี้ หากสถานพัฒนา เด็กปฐมวัยที่มีศักยภาพการให้บริการพัฒนาเด็กอย่างมีคุณภาพสูงกว่ามาตรฐานนี้ สามารถพิจารณาเพิ่มเติม

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14
 "Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"
 วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

เกณฑ์ดังกล่าวได้ตามบริบท เช่น สถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กเอกชน สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีความต้องการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลทั้งรัฐและเอกชน โรงเรียนอนุบาลนานาชาติ ฯลฯ

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของกระทรวงมหาดไทย
 ที่มา:คู่มือการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาปฐมวัย และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย. น. 30

โดยมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติได้กำหนดมาตรฐานไว้ 3 มาตรฐาน ดังนี้
มาตรฐานด้านที่ 1 การบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

- 1.1 บริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างเป็นระบบ
- 1.2 การบริหารจัดการบุคลากรทุกประเภทตามหน่วยงานที่สังกัด
- 1.3 การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัย
- 1.4 การจัดการเพื่อส่งเสริมสุขภาพและการเรียนรู้
- 1.5 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน

มาตรฐานด้านที่ 2 ครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่น เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย

- 2.1 การดูแลและพัฒนาเด็กอย่างรอบด้าน
- 2.2 การส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายและดูแลสุขภาพ
- 2.3 การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ภาษาและการสื่อสาร
- 2.4 การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ – สังคม ปลูกฝังคุณธรรมและความเป็นพลเมืองดี
- 2.5 การส่งเสริมเด็กในระยะเปลี่ยนผ่านให้ปรับตัวสู่การเชื่อมต่อในชั้นถัดไป

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14
 "Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"
 วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

มาตรฐานด้านที่ 3 คุณภาพของเด็กปฐมวัย

- 3.1 คุณภาพของเด็กปฐมวัย
- 3.2 เด็กมีพัฒนาการสมวัย
- 3.3 เด็กมีพัฒนาการสมวัย
- 3.4 เด็กมีพัฒนาการด้านอารมณ์ – จิตใจ
- 3.5 เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญา เรียนรู้และสร้างสรรค์
- 3.6 เด็กมีพัฒนาการด้านภาษาและการสื่อสาร
- 3.7 เด็กมีพัฒนาการด้านสังคม คุณธรรม มีวินัย และความเป็นพลเมืองดี

การขับเคลื่อนมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติไปสู่การปฏิบัติ มีดังนี้

1. สร้างการรับรู้ ความเข้าใจ กระบวนการประเมิน ประสานความร่วมมือเพื่อพัฒนาคุณภาพ สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติด้วยการใช้มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สำหรับบุคลากร ผู้รับผิดชอบด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยใน 4 กระทรวงหลัก และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน
2. จัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ เพื่อบูรณาการการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลอย่างเป็นรูปธรรม
3. ดำเนินการให้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ 4 กระทรวง และภาคีเครือข่ายดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติอย่างทั่วถึง เช่น เผยแพร่ในระบบสารสนเทศและเทคโนโลยี ในเว็บไซต์ออนไลน์ สร้างความตระหนักในสื่อสาธารณะเพื่อให้ครอบครัวและสังคมมีส่วนร่วมรับรู้ และพัฒนาคุณภาพสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย
4. มีการพัฒนาพิจารณารวบรวมข้อมูล สรุปผลการติดตาม และรายงานความก้าวหน้า ผลการขับเคลื่อนมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติสู่การปฏิบัติ ในระดับท้องถิ่น อำเภอ รายงานต่อคณะกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยระดับจังหวัด เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนเด็กและเยาวชนแห่งชาติ (กดยช.) สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) หรือกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) รายงานต่อคณะกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ (ก.พ.ป.) เสนอต่อคณะรัฐมนตรี ปีละ ๑ ครั้ง เพื่อพัฒนาคุณภาพต่อไป

มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจึงได้จัดทำมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนา เด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้มีมาตรฐานและมีคุณภาพเป็นไปในแนวทางเดียวกัน โดยแบ่งมาตรฐานออกเป็น 6 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก : รับเด็กปฐมวัยที่มีอายุระหว่าง 2-5 ปีบริบูรณ์, สนับสนุนการเปิดบริการตลอดปีการศึกษา, มีบริการอาหารกลางวัน/อาหารเสริม(นม) สำหรับเด็กทุกคน, มีสื่อ/อุปกรณ์การเรียนการสอนที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก

广西中医药大学
GUANGXI UNIVERSITY OF CHINESE MEDICINE

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14
"Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"
วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

2. ด้านบุคลากร : มีอัตราส่วนครูผู้ดูแลเด็ก/ผู้ดูแลเด็ก ที่เหมาะสมต่อจำนวนเด็ก, มีการพัฒนาทักษะความรู้ความสามารถของบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ
- 3.ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย : มีอาคารเรียนที่มั่นคง แข็งแรง ปลอดภัยตามมาตรฐานทางวิศวกรรม, มีมาตรการป้องกันและเตรียมพร้อมรับสถานการณ์ฉุกเฉินที่อาจเกิดขึ้นกับเด็ก, มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก
- 4.ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร : จัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยยึดหลักตามสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2560, มีการประกันคุณภาพภายในของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก, มีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทท้องถิ่น
5. ด้านการมีส่วนร่วม และส่งเสริมสนับสนุน : สนับสนุนให้ครอบครัว ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์ฯ
6. ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย : มีการสร้างเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย และมีการกำหนดแนวทางขับเคลื่อนอย่างเป็นรูปธรรม

มาตรฐานการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ยึดหลักมาตรฐาน ๖ ด้าน เพื่อส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กเล็ก ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ อปท. ในจังหวัดชายแดนภาคใต้

- ๑ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก**
 - จัดตั้งปฐมวัยตั้งแต่ช่วงอายุ ๒-๕ ปี ในชุมชน
 - งบประมาณรายปีมีการสอดคล้องกับภารกิจ
 - มีเชิงรับจากแหล่งทุนวิจัย / สาธารณสุขร่วมเจ้าพนักงานศึกษา
 - มีชื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนที่ชัดเจน เสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก
- ๒ ด้านบุคลากร**
 - มีอัตราส่วนครูผู้ดูแลเด็ก ๑ คน ต่อ ๑๕-๒๐ คน
 - มีการฝึกอบรมพัฒนาครูผู้ดูแลเด็ก
 - มีการพัฒนาทักษะ ความรู้ความสามารถของบุคลากรในชุมชนฯ อย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ
- ๓ ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย**
 - มีอาคารเรียนที่มั่นคง แข็งแรง ปลอดภัยตามมาตรฐานทางวิศวกรรม
 - มีมาตรการป้องกันและเตรียมพร้อมรับสถานการณ์ฉุกเฉินที่อาจเกิดขึ้นกับเด็ก
 - มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก
- ๔ ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร**
 - จัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยยึดหลักตามสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๐
 - มีการประกันคุณภาพภายในของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
 - มีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทท้องถิ่น
- ๕ ด้านการมีส่วนร่วม และส่งเสริมสนับสนุน**
 - สนับสนุนให้ครอบครัว ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วม ในการดำเนินงานของศูนย์ฯ
- ๖ ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย**
 - มีการสร้างเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย และมีการกำหนดแนวทางขับเคลื่อนอย่างเป็นรูปธรรม

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย www.dla.go.th

รูปที่ 2 มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนา เด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ที่มา: https://www.matichonweekly.com/hot-news/article_173617

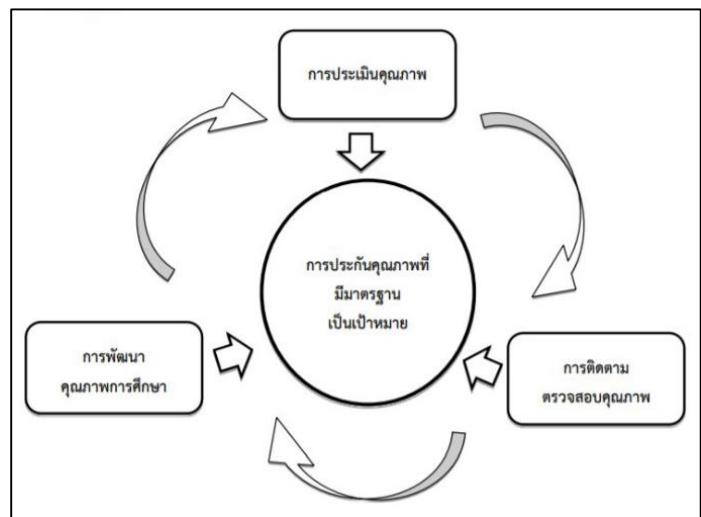

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14
 "Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"
 วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

มาตรฐานกับการประกันคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษา (Quality Assurance) เป็นกลไกสำคัญที่สามารถขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่องเนื่องจากการประกันคุณภาพมีหลักการสำคัญ คือ การกระจายอำนาจ การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการทำงานและการแสดงความรับผิดชอบที่สามารถตรวจสอบได้ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาประกอบด้วยกระบวนการดำเนินงานที่สัมพันธ์กัน 3 ส่วนคือ

- 1.การประเมินคุณภาพภายใน ซึ่งดำเนินการได้โดยสถานศึกษาเองหรือการประเมินโดยหน่วยงานต้นสังกัด
- 2.การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาสถานศึกษาต้องมีการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าในการดำเนินโครงการกิจกรรมงานเป็นระยะมีผู้รับผิดชอบการดำเนินงาน เพื่อการรวบรวมสารสนเทศและผลการติดตามตรวจสอบมาใช้ปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่องนอกจากจะแสดงว่าสถานศึกษาทำงานอย่างเป็นระบบแล้วยังเป็นการเตรียมตัวให้พร้อมรับการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานต้นสังกัดอย่างน้อย 1 ครั้ง ภายใน 3 ปีและการประเมินคุณภาพภายนอกอีกด้วย
- 3.การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นการดำเนินกิจกรรมใดๆเพื่อให้เกิดการยกระดับคุณภาพให้สูงขึ้น โดยมีมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็นเป้าหมายในการกำหนด มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาต้องสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติและมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาอาจเพิ่มเติมมาตรฐานที่เฉพาะเจาะจงเหมาะสมกับสภาพของชุมชนได้ มาตรฐานจะเป็นกรอบควบคุมการดำเนินงานให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

รูปที่ 3 ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

ที่มา:คู่มือการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาปฐมวัย และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย. น.7

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14
"Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"
วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

การประกันคุณภาพการศึกษาถือเป็นอีกหนึ่งมาตรฐานที่จะส่งผลให้สถานพัฒนาเด็กเล็กเป็นสถานศึกษาที่ได้คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติตรงตามหลักสูตรการศึกษา พุทธศักราช 2560

จากข้อมูลข้างต้นสอดคล้องกับแนวคิดของผู้เขียนที่ว่าสิ่งที่ทำให้ระบบการศึกษาปฐมวัยมุ่งสู่มาตรฐานการศึกษาสถานพัฒนาเด็กเล็กแห่งชาติได้นั้น ต้องอาศัยพื้นฐานการศึกษาที่เป็นแนวทางเดียวกันโดยต้องได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทั้งนี้ผู้เขียนมองว่าการทำความเข้าใจ การมองหาปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษานั้นมีความสำคัญอย่างยิ่ง ไม่ว่าจะเป็น ด้านการบริหารจัดการ ด้านบุคลากร ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วม และส่งเสริมสนับสนุน ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย เมื่อมีข้อกำหนดหรือมาตรฐานเหล่านี้ที่ชัดเจนมีการคำนึงถึงบริบทของแต่ละสถานศึกษาการขับเคลื่อนการศึกษาปฐมวัยสู่มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กเล็กแห่งชาติก็ไม่ใช่ว่าเรื่องที่เป็นไปไม่ได้ต่อไป

บทสรุป

การศึกษาปฐมวัย เป็นการพัฒนาเด็ก ตั้งแต่แรกเกิดถึง ๖ ปีบริบูรณ์ อย่างเป็นองค์รวม บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริม กระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติ และพัฒนาการตามวัยของเด็กแต่ละคน ให้เต็มตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรักความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ (หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 น.2) การศึกษาปฐมวัยเป็นพื้นฐานการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นการบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษาเพื่อนำไปพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการการศึกษานั้นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องมีมาตรฐานเทียบเท่าสถานศึกษาทั่วไป

การให้ความสำคัญในการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในยุคปัจจุบันต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการบริหารการศึกษาไม่ว่าจะเป็นด้านวิชาการ ด้านบุคคล ด้านงบประมาณ หรือด้านบริหารทั่วไป จะขาดส่วนใดส่วนหนึ่งไปไม่ได้ และปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษามากที่สุดคือ การมีส่วนร่วมในการวางแผนการบริหาร การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหาร ซึ่งปัจจัยเหล่านี้จะทำให้มาตรฐานของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยมีคุณภาพเพิ่มมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

คณะกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ(ก.พ.ป.).(2562, 7 กุมภาพันธ์) มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติพ.ศ.2562

กระทรวงศึกษาธิการ.(2560) หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560.ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ. (2561, 24 กันยายน). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 135 ตอนพิเศษ 235 ง. หน้า/4-5.

广西中医药大学
GUANGXI UNIVERSITY OF CHINESE MEDICINE

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14
"Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"
วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

สำนักงานคณะกรรมการการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.(2552). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.
2551. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

กลุ่มงานส่งเสริมการจัดการศึกษาท้องถิ่นกองส่งเสริมและพัฒนากิจการศึกษาท้องถิ่นกรมส่งเสริมการ
ปกครองท้องถิ่นกระทรวงมหาดไทย.(2561) คู่มือการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับ
การศึกษาปฐมวัยและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
กระทรวงมหาดไทย พ.ศ.2561

พรรณี มนพัทธ์ปริพัตร.(2560). ปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี.บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพ
พรรณี